สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส21348 ๘๖๗
รับที่ : ธ14173/59
วันที่ : 12 ก.ย. 59 เวลา: 8:40

ด่วนที่สุด
ที่ อส ๐๐๐๕/ 9379

สวค. ๓๒๘.๑
วันที่ ๑๒ ก.ย. ๕๙
เวลา ๐๙.๐๐

สำนักงานอัยการสูงสุด
อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๘ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง การบริหารงานเพื่อการแก้ไขปัญหาหนี้นอกระบบอย่างบูรณาการและยั่งยืน

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๓๒๔๘๙ ลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๙

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี แจ้งว่า กระทรวงการคลังได้เสนอเรื่อง การบริหารงานเพื่อการแก้ไขปัญหาหนี้นอกระบบอย่างบูรณาการและยั่งยืน เพื่อเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงขอความเห็นสำนักงานอัยการสูงสุดเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานอัยการสูงสุด พิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๑๐๑๔/๑๕๔๘๙ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๙ เรื่อง การบริหารงานเพื่อการแก้ไขปัญหาหนี้นอกระบบอย่างบูรณาการและยั่งยืน ระบุในข้อ ๓.๒ วิธีการดำเนินการ ข้อ ๓.๒.๒ เพิ่มช่องทางเข้าถึงสินเชื่อในระบบให้กับลูกหนี้นอกระบบและประชาชนทั่วไป ข้อ (๑.๔) ดอกเบี้ย ค่าปรับ ค่าบริการ และค่าธรรมเนียมใด ๆ ว่า "ผู้ประกอบธุรกิจอาจเรียกเก็บดอกเบี้ย ค่าปรับ ค่าบริการ และค่าธรรมเนียมใดๆ จากลูกหนี้รวมกันแล้วเป็นอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (Effective Rate) ไม่เกินร้อยละ ๓๖ ต่อปี" นั้น แต่ทว่าตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๔ บัญญัติว่า "ท่านห้ามมิให้คิดดอกเบี้ยเกินร้อยละสิบห้าต่อปี ถ้าในสัญญากำหนดดอกเบี้ยเกินกว่านั้น ก็ให้ลดลงมาเป็นร้อยละสิบห้าต่อปี" ประกอบกับ พ.ร.บ.ห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๓ บัญญัติว่า "บุคคลใด (ก) ให้บุคคลอื่นยืมเงินโดยคิดดอกเบี้ยเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้... ท่านว่าบุคคลนั้นมีความผิดฐานเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ" ยังผลให้ดอกเบี้ยเงินกู้ที่เกินอัตราดังกล่าวตกเป็นโมฆะทั้งจำนวน มิใช่เป็นโมฆะเฉพาะส่วนที่เกินร้อยละสิบห้าต่อปี ดังนั้น หากอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (Effective Rate) ตามที่กระทรวงการคลังได้ระบุไว้ข้างต้นนั้น ถือเป็นดอกเบี้ยตามนัยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๔ ด้วย หากมี

การตกลง...

การตกลงให้คิดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้เกินกว่าร้อยละ ๑๕ ต่อปี ดอกเบี้ยดังกล่าวย่อมเป็นโมฆะ เว้นแต่เป็นกรณีที่มีกฎหมายอื่นให้อำนาจในการเรียกดอกเบี้ยในอัตราดังกล่าวได้ กระทรวงการคลังจึงชอบที่จะตรวจสอบให้แน่ชัดว่า อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (Effective Rate) ข้างต้น หมายความว่าเป็นดอกเบี้ยตามนัยมาตราดังกล่าวแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือไม่ หรือมิฉะนั้นเป็นกรณีที่มีกฎหมายอื่นให้อำนาจเรียกดอกเบี้ยในอัตราดังกล่าวได้ ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย

อนึ่ง ตามหนังสือกระทรวงการคลังข้างต้น ข้อ ๑.๒ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา ข้อ ๑.๒.๕ สินเชื่อย่อยประเภทใหม่ ก็มีการระบุอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ไม่เกินร้อยละ ๓๖ ต่อปีด้วย กระทรวงการคลังจึงควรตรวจสอบกรณีนี้ในทำนองเดียวกันด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายเข็มชัย ชุติวงศ์)
รองอัยการสูงสุด ปฏิบัติราชการแทน
อัยการสูงสุด

สำนักงานที่ปรึกษากฎหมาย
โทร. ๐ ๒๑๔๒ ๑๔๕๐
โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๕๔๕
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ csel@ago.go.th